

*Gracieuze
vlucht maakt
de Gelderse slenk
populair*

GRONINGER GELUKKIG MET GELDERSE SLENK

ZWEMMENDE DUIF

DE GELDERSE SLENK IS DE ENIGE DUIF DIE KAN ZWEMMEN. “EN ZEILEN”, VULT GEPASSIONEERD FOKKER MARTIN SMIT GELIJK AAN. NATUURLIJK HOUDT DIT DUIFJE NIET ECHT VAN WATERSPORT, WANT ‘ZWEMMEN’ EN ‘ZEILEN’ ZIJN VAKTERMEN OM DE UNIEKE MANIER VAN VLIEGEN AAN TE DUIDEN. DE SLENK IS DE ULTIEME DUIF VOOR EEN AUTHENTIEK GELDERS ERF.

LINKS: Martin Smit met jonge aanwas. Een koppel slenken heeft geen moeite met vier of vijf nesten per jaar.

Vanaf het terrasje achter zijn huis in de binnenlanden van het Groningse Zevenhuizen trekt Martin Smit een keer rustig aan zijn sigaartje. Terwijl de rook opwarrelt, geniet de duivenfokker van wat er zich boven zijn hoofd afspeelt. Een twintigtal duiven cirkelt rond het huis. Duidelijk hoorbaar klapperen de vleugels en scheert de wind langs hun slagpennen. “Het knalt erover, hè? Dat lawaai ontstaat doordat ze met de uiteinden

van hun vleugels zowel onder als boven tegen elkaar slaan.” Terwijl hij af en toe niet helemaal te verstaan is door de klapperende duiven, wijst Martin naar iets dat zonder twijfel het meest opvallende is van zijn diertjes. “Het is niet zoals postduiven die rondjes vliegen, maar je ziet ze spectaculair omhoog gaan. Geen enkele ander ras doet dat. De vliegkunst van deze dieren, daar gaat het om.” In de volksbuurten van steden als Nijmegen en Arnhem

hielden liefhebbers al honderden jaren duiven voor de sport. Niet voor het vliegen van lange afstanden, maar voor het maken van sierlijke vluchten boven de huizen.

ROOFVOGELS

De Gelderse slenk is een krachtpatser die zich met een paar flinke vleugelslagen voortbeweegt en vervolgens rustig, met de vleugels omhooggestoken als de zeilen van een schip, door de

Groninger krijgt vliegles

In de stad Groningen kwam een soortgelijke sierduif voor als in de Gelderse steden, maar terwijl de Groningers hun duiven meer en meer gingen fokken op uiterlijk, bleven de Arnhemmers en Nijmegenaren vooral bezig met de vlucht van hun vogels. Het resultaat is dat de kleine Groninger slenk opvalt door zijn in de lucht stekende borst en achteroverhangende kopje en de Gelderse slenk een vrij 'gewone' duif is gebleven die pas in de lucht goed tot zijn recht komt. Martin Smit heeft als rechtaarde Groninger natuurlijk Groninger slenken in het hok en pas sinds enkele jaren ook Geldersen. Met die laatste ging een wereld voor hem open. "Natuurlijk heb ik de Groningers wel eens de kans gegeven om rond het huis te vliegen, maar ze doen het gewoon niet. Ze zijn te ver doorgefokt. Ze gaan heel dom op het dak zitten of vliegen in paniek weg, je ziet ze niet meer terug. De Geldersen zijn wat dat betreft een openbaring voor mij. Ik zet het hok open, ze vliegen rond en komen gewoon naar het hok terug. Ze zijn veel intelligenter dan de Groningers."

Inmiddels gebruikt Martin de Geldersen om de Groninger weer een beetje te leren vliegen. Door ze gezamenlijk los te laten hoopt hij dat de Groningers in de buurt van de Gelderse blijven en dezelfde vlucht gaan aannemen. Beide rassen kruisen is taboe. "Je mag het eigenlijk niet zeggen, maar dat doen we stiekem toch wel eens af en toe een keertje. Dan haal je je wel de woede van de oude fokkers op de hals, maar om inteelt tegen te gaan is het best goed", klinkt het bijna fluisterend. Maar dan resoluut: "Het zijn twee rassen en dat moet zo blijven." De Groninger krijgt niet alleen vliegles van de Gelderse, maar mag in meer opzichten hulp verwachten. Want qua populariteit zijn de rollen van beide rassen in de afgelopen jaren aan het omdraaien: terwijl de Gelderse druk bezig is aan zijn terugkomst, neemt het aantal oude fokkers van de Groninger zienderogen af. Martin Smit denkt echter dat de Groninger slenk kan profiteren van de hernieuwde aandacht, niet in de laatste plaats omdat beide duivenrassen in één rasvereniging zijn vertegenwoordigd.

BOVEN: Krachtige vleugels maken deze duif het vliegen gemakkelijk.

ONDER: Een 'gewone' duif met trotse houding en vooruitgestoken borst. Deze heeft de kleur rood bandspar.

lucht laat glijden. Zwemmen en zeilen heet dat. De liefhebbers hebben zo hun eigen vaktaal en spreken ook wel over een trek-en-drijfvlucht, wat zo'n beetje op hetzelfde neerkomt. "Kijk", roept Martin enthousiast. Terwijl een duif het hogerop zoekt in de lucht, valt er nog een bijzondere term. "Hij springt. Hoe steiler en krachtiger een slenk springt en vervolgens met opgeheven kop en gespreide holle staart zwemt, des te meer waarde hij heeft." De duiven cirkelen niet de gehele dag rond het huis. In het voorjaar blijven ze binnen om te broeden en vanaf eind mei krijgen ze op onregelmatige tijden een uurtje de vrijheid. "Ik woon hier prachtig, maar heb vreselijk veel last van roofvogels. Daarom is het iedere keer spannend of alle duiven terugkomen. Wanneer ik ze iedere dag op dezelfde tijd zou loslaten, zou ik er iedere dag één kwijtraken. Dan zit de havik al te wachten van 'het is etenstijd'. Of de buizerds, die weliswaar geen duif zullen slaan maar het wel proberen, en de duiven dan zo'n angst aanjagen dat ze alle kanten opvliegen. Sommige verdwalen dan. Wanneer ze een paar uur in paniek op de vlucht zijn geweest, ben je ze kwijt. Dat kan ik me niet permitteren." Op zich is het geen al te groot drama wanneer er af en toe een duif ten prooi valt aan een rover. "Slenken fokken goed en het zijn uitstekende ouders. Vier of vijf nesten per jaar is geen probleem." Dit verklaart waarom Martin begin dit jaar met drie broedkoppels begon en nu een hele zwerm Gelderse slenken heeft rondvliegen. Die geeft hij wel liever weg aan andere liefhebbers dan aan de roofvogels. "De Gelderse is echt een ras in opkomst",

‘Geldersen zijn veel intelligenter dan Groningers’

glundert Martin. “De duiven zijn erg populair, tot in Duitsland toe.” Dat is opmerkelijk, want in de periode 1930 tot 1980 dachten de kenners dat het ras domweg was uitgestorven. Dat bleek gelukkig niet waar. Ruim tien jaar geleden kwam Johan Ruys van de stichting het Geldersch Landschap er achter dat er nog wel degelijk fokkers waren die zich bezighielden met het fokken van de Gelderse slenk. Mede door de inspanningen van het Geldersch Landschap en Pieter Jansma, de secretaris van de slenkenclub, is het duivenras bezig aan een heuse terugkomst. Martin kan het wel verklaren. “Het vliegen spreekt de mensen aan.”

PRACHTIGE KLEUREN

De duiven zijn ondertussen in hun hok geland om een hapje te gaan eten. Nu is duidelijk dat de Gelderse slenk ook op de grond een sierlijke, stevige duif is. Hij heeft een opgerichte houding en kijkt met een zekere trots, de brede borst wat vooruitgedrukt, om zich heen. Martin heeft, naast de zes sneeuw witte fokdieren, nog

tal van slenken met een kleurtje. Gelderse slenken zijn verkrijgbaar in wit, rood, geel, rood bandspar, geel bandspar, rood spikkelspar, geel spikkelspar, roodbleek en geelbleek. Allemaal prachtige namen voor prachtige duiven. In zwart en blauw komen ze niet voor en dat is bijzonder, want dat zijn juist kleuren die bij bijna elk ander sierduivenras wel voorkomen.

De drempel om Gelderse slenken te houden is laag. Met een leuke duiventil op een paal of een nachthok van twee bij twee meter nemen deze duiven genoeg. De verzorging kost een kwartiertje per dag. “Ach, twee tientjes voor een koppeltje, het is geen exclusieve toestand”, noemt Martin als prijs. Vraag is: past een stadsduif als de slenk wel in het buitengebied? Martin heeft geen enkele twijfel. “Dit zijn oersterke en probleemloze duiven. Ze zijn oer-Gelders en zulke duiven vond je echt niet alleen in de stad. Het is toch prachtig om zo’n koppel boven je erf te zien vliegen? Wie wil dat niet?” □

Slenkendag op kasteel Doorwerth

Op 25 september is er een Slenkendag op kasteel Doorwerth. De liefhebbers brengen dan hun mooiste duiven mee om ze te showen en voor de verkoop. De Slenkendag is onderdeel van het oogsteefest dat binnen de kasteelmuren plaatsvindt. U kunt dan ook het kasteel in en de moestuin bezoeken. U vindt het kasteel aan de rand van de uiterwaarden, niet ver van Arnhem. Adres: Fonteinallee 2 in Doorwerth.

Meer weten?

De Groninger en Gelderse Slenken Club kan u op weg helpen met meer informatie over beide duivenrassen en u helpen bij het vinden van fokkers. Bezoek www.groningerengelderseslenkenclub.nl of bel met secretaris Pieter Jansma, tel. 06 - 23 38 66 58.